

Vetpot-perikelen op de Kloostermolen (mrt 2020)

Vanaf 17 maart is er het verzoek om de molens voorlopig niet te laten draaien in verband met de richtlijnen als gevolg van de coronacrisis. Dus een bordje bij de weg: 'Geen toegang tot de Kloostermolen i.v.m. corona'. Tijd voor andere dingen dus, zoals extra onderhoud.

Omdat de vijzel zowel aan de boven- als aan de onderzijde moeilijk controleerbare smeerpunten heeft is het nuttig om dat eens na te kijken.

Het bovenlager is een dubbelwerkende kogellager: axiaal en radiaal, in een gesloten behuizing en voorzien van een vet-smeernippel. Hieraan valt weinig te controleren en het vet wordt regelmatig met behulp van een vetspuit aangevuld.

stalen as-tap van de vijzel draait.

Geen gewoon taatslager dus, want er zit geen brik in voor de drukontlasting. Dit lager dient alleen ter ondersteuning van de vijzel en om deze in de juiste positie te houden.

Het onderlager dat continu onder water staat bestaat uit een (giet?)stalen lagerhuis met bronzen binnenbus, waarin de

Vanaf het huis van het onderlager loopt een ca. 7 meter lange rvs-vetsmeerleiding van ca. 20 mm diam. naar een vetpot, geplaatst bij de bovenkant van de vijzel.

Deze vetpot bevat ca. 500 cc vet dat door het onder druk zetten van een zuiger, bovenop het vet, door de

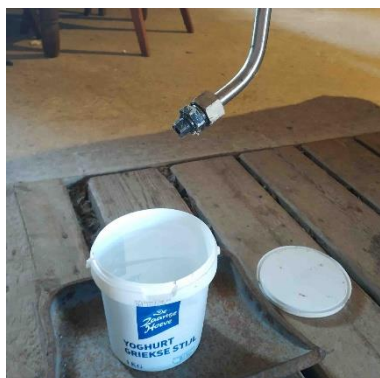
vetleiding naar het onderlager geperst wordt. De zuiger zet het vet onder druk door het aandraaien van een schroefdraadspindel die met een sterke spiraalveer op de zuiger drukt.

Ca. een (half?) jaar geleden is de vetpot opnieuw gevuld en daarna weer geregeld een slag aangedraaid voor de vetsmering. De vetpot leek weer bijna leeg te zijn, dus de pot maar eens openmaken: het bleek dat de pot nog bijna vol was! Alleen: boven de zuiger bevond zich dunne olie en onder de zuiger stijf vet!

Blijkbaar is door het aandraaien van de vetpot de olie uit het vet geperst naar de bovenkant van de zuiger en daar is maar één oorzaak voor te vinden: het vet is verstopt geraakt in de smerleiding.

Goede raad is duur: hoe krijg je dat vet er weer uit?

Met een draad vanaf de bovenkant porren in de smerleiding leek te helpen, maar helaas: het was slechts een kort stukje.

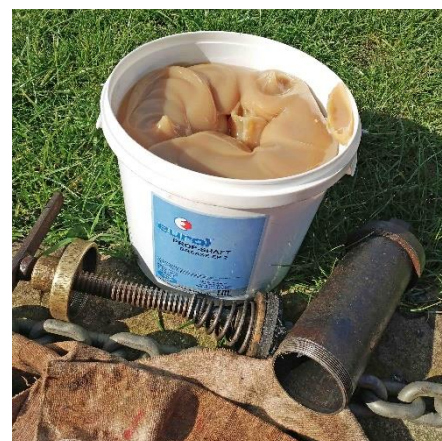

Nieuwe poging: de leiding gedemonteerd en verticaal opgehangen in het trapgat, potje eronder en warmstoken met een verfrander: kat in 't bakkie!

Helaas, na flink warmstoken vallen de laatste oliedruppels uit het vet en de rest is hittebestendig en wordt niet vloeibaar helaas.

Ondertussen navraag gedaan naar vetten in vetpotten met een lange smeerleiding; het meest praktische voorbeeld daarvan blijkt de smering van schroefassen in schepen. En daarvoor hebben ze een speciaal soort vet ontwikkeld: schroefaskokervet EP2.

Bij de vorige vulling van de vetpot heb ik gewoon 'boerenvet' (= molybdeenvet) gebruikt. En met 'boerenvet' bedoel ik niks verkeerd, maar op elke boerderij vond je eerder een 50 liter vat molybdeenvet, geschikt voor alles wat moet kunnen draaien.

De volgende truc bedacht: de vetpot helemaal leeg en schoon gemaakt en gevuld met schroefasvet EP2 en deze weer aangesloten op de verstopte leiding. Daarna de vetpot zwaar onder druk gezet door de zuiger stevig omlaag te draaien. Ten slotte vanaf de open kant van de leiding weer met een draad zover als mogelijk is door het oude vet heen naar binnen om te porren, en dan weer terughalen en weer opnieuw porren en weer opnieuw enz.

De volgende dag blijkt er zowaar een 'drolletje' uit de leiding geperst te zijn en door telkens de druk weer op te voeren komt er langzamerhand meer schot in de zaak en worden de 'drollen' langer.

Uiteindelijk komt aan het uiteinde ook weer het nieuwe vet tevoorschijn; de leiding is weer open!

Nu kan alles opnieuw definitief afgemonteerd worden en dan werkt het weer zoals het bedoeld is.

Een goede les hieruit is:

- wat je niet kunt zien, hoeft niet altijd goed te gaan;
- alle vet is geen schroefaskokervet!

Groet van Jaap

